1-a Jaro, N.ro 18 APERAS SEMAJNE 29. Januaro 1925

ESPERANTO · ĝe la servo S.A.T. de la tutmonda PROLETARO

SENNACIULO

Oficiala organo de Sennacieca Asocio Tutmonda

La abonprezaro kaj reklamtarifo troviĝas sur la lasta paĝo. — Neuzitajn manuskriptojn ni ne resendas. — Represo de artikoloj permesata nur se oni citas la nomon de nia organo, kaj se oni sendas al la Red. du ekz. de la gazeto enhavanta la koncernan represaĵon. — Ponumera prezo: 0,05 dol.

Redaktoro: N. BARTHELMESS Colmstrasse 1, Leipzig-Stötteritz	Gvidanto: E. LANTY 24, Boulevard Beaumarchais, Paris XI.	Administranto: R. LERCHNER Colmstrasse 1, Leipzig-Stötteritz

La ekonomifaktoroj de ĉiniaj okazantaĵoj

A. Kantoroviĉ

I

La civitana milito, okazanta nun en Ĉinio, sendube estas intime ligita kun interesoj de alilandaj potencoj, kies rolo en tiu-ĉi lando, kiel oni scias, estas treege granda. Aliflanke tamen ĝi estas interne ĉina okazantaĵo kaj pro tio havas siajn radikojn en nuntempa ĉina politika kaj ekonomia efektiveco.

Estas tute vane apliki al la ĉinaj okazantaĵoj kriterion kaj formojn, preneblajn el kutima por ni, sed laŭesence tute alia, eŭropa situacio. Aparte en nuntempa civitana milito en Ĉinio oni ne povas rimarki iun klare esprimitan klasan enhavon, iujn signojn de sociala lukto. Ne estas eble montri socialan limon, kiu koincidus kun fronto de l' lukto inter la ĉefaj herooj de l' ĉinaj okazantaĵoj — U-Pej-Fu, kiu kontrolis pekinan registaron, Fin-Juj-Sjan, kiu estigis la renverson 23. oktobro kaj Ĉjan-Czo-Lin — la reganto de Manĝurio.

En efektivo la okazanta en Ĉinio milito ne estas milito de klasoj kaj eĉ ne popola milito ĝenerale. Ĝi estas la fenomeno de tute alia speco.

"Ĉiuj klasoj de l' loĝantaro rilatas al finrezultoj de l' milito tute indiferente", diras al la skribanto de tiuj-ĉi linioj Ŝao-Tjao-Pan, la redaktoro de l' plej eminenta en Pekino naciista ĵurnalo "Ching-Pas".

"La jena milito estas privata kunpuŝiĝo inter la militaristoj" — skribas japanema ĵurnalo "Shuntien Shih Pas". — "Larĝaj masoj de l' loĝantaro rilatas al ĝi kun plej profunda indiferento."

"Ju pli longe daŭras la milito" — rimarkas la ŝanhaja "North China Daily News" (angla) — "des malpli da intereso elmontras al ĝi ĉinoj, kiuj ĝenerale rilatas al siaj regantoj kun multe malpli granda seriozeco, ol alilanduloj, observantaj kun mirego ilian detruan agadon."

De interne-ĉina vidpunkto la nuntempa milito estas la lukto inter lokaj regantaj grupoj pro larĝigo de sfero de ilia regado. La loĝantaro en larĝa senco de l' vorto estas nur la objekto de la lukto.

Politikaj partioj en Ĉinio — krom maloftaj esceptoj — estas lokaj grupoj. Jen la grupo de ĉjilianoj (laŭ la nomo de provinco Ĉjili), kiu nun superregas en Pekino; jen la samo estis siatempe la famekonata partio de anfuanoj (la nomaĵo, ricevata per kunigo de unuaj silaboj de nomoj de du aliaj provincoj). Ĉi-tiuj grupiĝoj ne havas en la loĝantaro seriozajn radikojn — ili ĉirkaŭprenas precipe regantajn tavolojn en teknika senco de l' vorto, t. e. ĉinan administrantaron, militistan metion kaj fine — kelkioman nesignifan parton de loka burĝaro, pro iaj kaŭzoj precipe intime ligitan kun donita reganta bando.

Al ĉi-politikaj aktivaj grupoj necesas aldoni ankoraŭ supraĵan tavolon de ĉina burĝa inteligentularo, kiu starigis, kiel sian celon, nacian renaskiĝon de Ĉinio kaj ĝian liberigon el subpremo de alilanduloj. Apartaj elementoj de tiu-ĉi tavolo partoprenas en politika kaj militista lukto, direktante naciismajn esperojn jen al unu jen al la alia el luktantaj flankoj, sed decida rolo al ili certe ne apartenas.

Nur tiuj-ĉi menciitaj de ni elementoj estas distingeblaj en la nebulo de nuntempa civitana lukto en Ĉinio. Sin turnante nun al ekonomiaj faktoroj de ĉi-lukto, ni povas konstati ĉi-tie du momentojn malsamajn laŭ ilia signifo.

II

Antaŭ ĉio, ĉiun donitan etapon de l' civitana milito — kaj la milito kun interrompoj daŭras jam dektri jarojn — oni povas rigardi, kiel lukton por kaj kontraŭ administra kaj sekve ankaŭ financ-ekonomia centralizado de Ĉinio. Nunmomente la ŝtata organismo de ĉina respubliko montras plej altan gradon de plej sensenca decentralizo. Laŭesence Ĉinio, kiel unueca ŝtato, preskaŭ ne ekzistas: ĉiuj ŝtataj funkcioj estas distribuitaj inter la provincaj registaroj. Ekonomie tia situacio estas treege ruiniga, kion oni povas vidi almenaŭ el la ekzemplo de moncirkulado.

Ĉinio konstante troviĝas en la stato de financa bankroto kaj, kiel notas ekzemple la pekina ĵurnalo "Jih Shih Pao" de 15. oktobro, la ĉefa kaŭzo de tia aferstato, krom kroĉiĝemaj monoj de alilandaj imperialistoj, estas la ekzisto de multego da bankoj, emisiantaj banknotojn kaj dispartigo inter ili de metalmona provizo. La samaj rezultatoj de decentralizo evidentiĝas en ĉiu alia sfero.

Estas nature, ke de la falo mem de la imperio, en Ĉinio ne ĉesas subtenataj de certaj grupoj de ĉina burĝaro provoj unuigi la tutan landon. Tamen en Ĉinio estas tre fortaj lokaj ekonomiaj interesoj. Parto de l' burĝaro en ekstremregionoj ne estas inklinema rifuzi la privilegiojn, rezultantajn el fakta sendependo de l' centro (propra mono, kredito, nepago de impostoj al la centro, koncesio por impostkolektado ktp.).

En la lukto, kiu nun evidente finiĝas, estas eble sendube noti ankaŭ ĉi-tiun elementon. U-Pej-Fu aperis, kiel

esprimanto de l'tendenco de centrismo; li postulis malplifortigon de l' provinca administrantaro por bono de l'centra registaro; laŭ la esprimo de l'loka gazetaro li volis per militista forto kunigi Ĉinion. Kontraŭe, Ĉjan-Czo-Lin kvankam deziras sidigi sur la prezidantan lokon sian propran kandidaton, samtempe ne rifuzas provincan "aŭtonomion", t. e. laŭsence — plenan mempotencon, sed igas ĝin la principo.

Kaj estas tre simptome, ke kontraŭ centrismo de U-Pej-Fu leviĝis ĝuste la plej riĉaj ĉinaj regionoj, kiuj malpleje deziras fordoni ion al la centro. Efektive, Ŝanĥajo kaj Kantono estas la unuaj laŭ signifo ĉinaj havenoj. Kio koncernas Manĝurion — ĝi sola donas 20 % da tuta ĉina komerco kaj enhavas la kvaran laŭ signifo ĉinan havenon — Dajren'on.

En tiu-ĉi parto la ekonomia senco de la lukto aspektas evidenta. Sed ĉi-elemento ludas en nuntempaj okazantaĵoj nur regatan rolon. Laŭ sia esenco la okazantaĵoj en Ĉinio radikiĝas en distingaĵoj de ĉinia administra aranĝo. (Finota)

El la rusa trad. S. Ŝabarin.

Likvidado de nelegiveco[1] en Siberio

"En tiu tempo, kiam ni havas en nia lando tian fakton, kia estas la nelegiveco, pri politika klerigado estas tro malfacile paroli... Nelegivulo staras ekster politiko, ni devas lin komence instrui pri la aboco, sen tio ne povas esti politiko, sen tio estas nur vortoj, ĉikanoj, fabeloj, superstiĉoj, sed ne politiko". N. Lenin.

Batalo por la legiveco estas batalo por kulturo. Komenciĝinte de la unuaj tagoj de la fortikiĝo de Sovetio, la batalo por la legiveco havas siajn etapojn ankaŭ en Siberio. La kampanio de l' likvidado de l' nelegiveco, estinte la rezulto de instinkta tiro de l' liberiĝintaj laborularoj al klerigado, atingis sian zeniton en la jaro 1921. Sed la postiranta NEP-o komence malbonigis la aferon.

La kvanto de l' likvidpunktoj en Siberio de la jaro 1921 ĝis 1923 falis ĝis 2,3 % kaj en la tuta respubliko laŭ la statistiko de Ĉefa Komitato de Kulturpolitika Klerigado ĝis 2,2 %. De la komenco de l' jaro 1923 kune kun la kresko kaj fortikiĝo de l' lokaj distriktaj budĝetoj, la kampanio de la 1/n komencis denove disvolviĝi. En la fino de l' unua kvaronjaro en Siberio ni havas jam 338 likvidpunktojn.

Vidu la jenan tabelon.

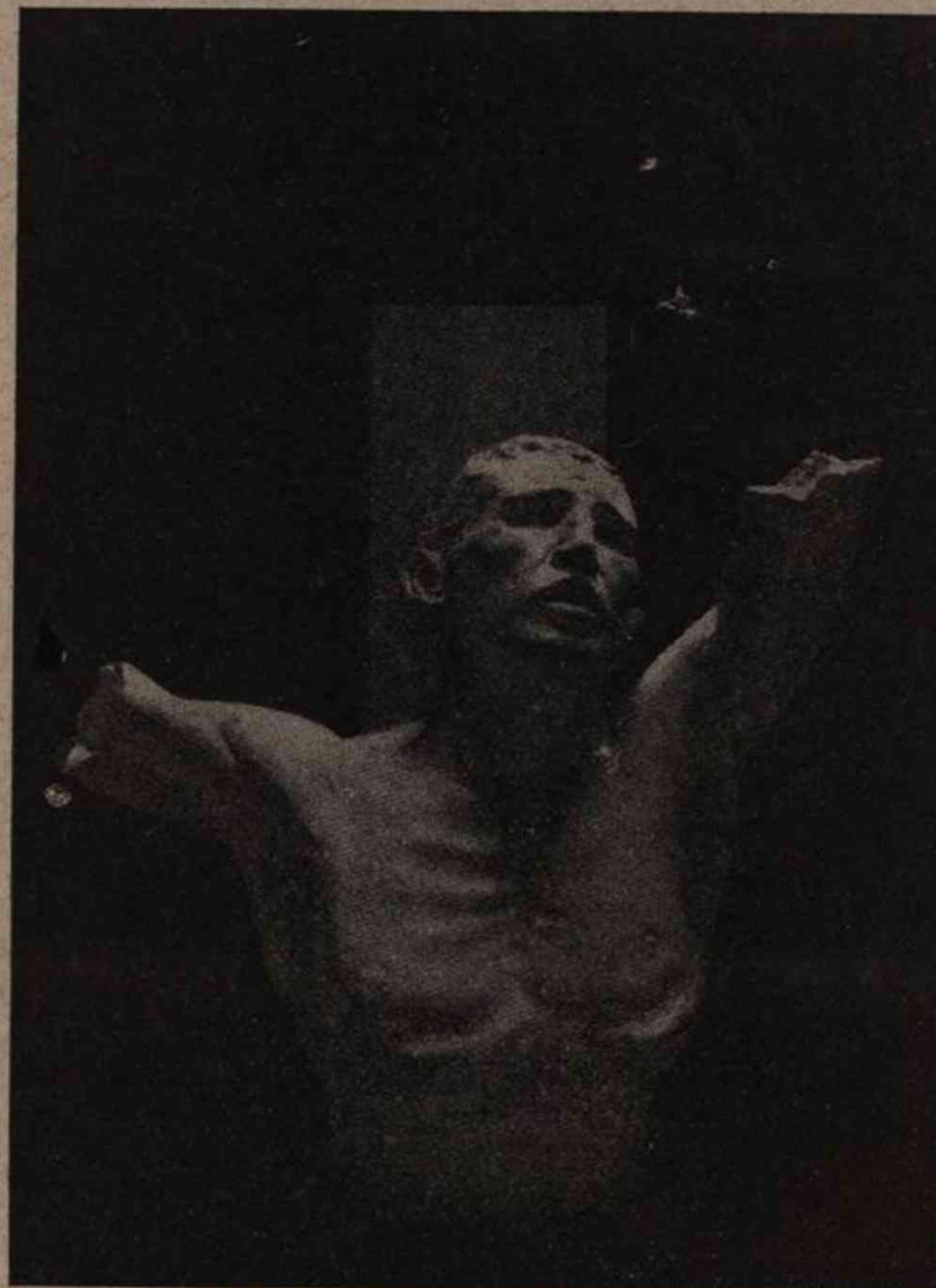
En la jaro	Likvidpunktoj	Lernintoj
1920	885	12 772
1920—21	4 832	680 080
1921—22	115	2 460
1923 (komenco)	338	7 200

La IIa Tutsovetia konferenco por la likvidado de l' nelegiveco la 20—25. majo en sia rezolucio notis la novan fazon en la kampanio fortikiĝon de la laboro en la landaj regionoj, pliriĉiĝon de l' loka budĝeto kaj ĝi do decidis transiri al la kuraĝa atako kaj voĉdonis: En la plena konscio de l' tuta graveco kaj respondeco pri la prenita sur sin devo likvidi la nelegivecon en la popolamaso de Unio de S. S. R., la konferenco metas antaŭ si taskon likvidi la nelegivecon de l' landanoj 18—25-aĝaj ĝis la deka datreveno de Oktobra Revolucio, t. e. ĝis la 7. novembro 1927".

La tasko estas tre granda, ankaŭ tre grandaj estas diversaj baroj, sed energia kolektiva laboro de partiaj, oficaj kaj profesiaj organizaĵoj povas venki la barojn kaj solvi la problemon sufiĉe bone, kaj ankaŭ en Siberio. Vere, en Siberio, kiu estas precipe terkultura kaj ekonomie malevoluema, la kondiĉoj de la laboro estas tre malfacilaj, ĉar ĝi havas treege maldensan kaj disarigitan loĝantaron, preskaŭ plenan foreston de industriaj centroj kaj diable grandan procenton de l' analfabetoj (en kelkaj lokoj, kiel ekz. en Ojrata distrikto, 90 %).

Laŭ la statistiko de 1920 el 7 683 499 homoj de siberia loĝantaro (kun Mongol-Burjata kaj Ojrata distriktoj) la kvanto de l' nelegivuloj atingas 5 156 069 personojn. La rezolucio de l' dua Tutsovetia konferenco difinas aĝon por la likvido je 14—30 jaroj. Elkalkulante la nombron de l' "likvidotuloj" ni ricevas por Siberio 1 544 485 pers. Do, "ne tiel estas terura la diablo, kia oni ĝin pentras".

Se ni jam ĝis la jaro 1923 sukcesis instrui la legarton al 500 miloj da tiomaĝaj siberianoj, do ni devas ĝis la

LA PROLETARO — Const. Meunier

10a datreveno de Okt. Rev. lernigi nur 1 milionon da nelegivuloj.

Ĉu ni povas tion fari? Ni turnu nin al la ciferoj. Lernigi 1 milionon da nelegivuloj dum 4 jaroj signifas lernigi 250 000 dum 1 jaro. Por tiu-ĉi kvanto ni bezonas mil lernejojn por unu gubernio. En la jaro 1921, la epoko de la zenita disfloro de l' kampanio, ni havis nome ĉirkaŭ tiu ĉi milo da lernejoj por unu gubernio; do se ni iros samsukcese, kiel en la jaro 1921, ni ĝis la donita limtempo lernigos 1 milionon da nelegivuloj, t. e. ni plenumos la devon.

Nun ni turnu nin al la baroj, kiujn ni renkontos ĉe la solvado de l' tasko.

Ili estas: 1) nesufiĉeco de lokaj monrimedoj, 2) nesufiĉeco de l' instruistoj, 3) nesufiĉeco de l' abocolibroj kaj lernohelpiloj; 4) manko de ejoj kaj 5) danĝero de recidivo.

La disvolviĝinta en la pasinta jaro 1924 ekonomia vivo en Siberio kaj energia laboro de l' partiaj, oficaj, profesiaj kaj kooperativaj organizajoj, montras ke tiuj baroj ne estas tiom altaj, tiom teruraj kiel ŝajnas al "teoria observanto".

Siberia komitato, atentante malfacilecon de l' komenca laboro, de monrimedoj, de neriĉa rikolto en kelkaj lokoj en Siberio ktp. metis antaŭ si por la pasinta jaro (1923 ĝis 24) tre moderan taskon: likvidi nur 60 milojn da nelegivuloj, t. e. malfermi 1500 likvidpunktojn.

[1] analfabeteco.

La rezulto de l' unujara laboro montris ke funkciis 1548 l./p., kaj lernis en ili 63 000, t. e. la tasko estis plenumita je 105 %.

Post la difino de tiu ĉi rezulto la komitato kune kun la societo "For la nelegivecon" ekprojektis la jenan planon por la tuta periodo de l' kampanio.

La jaroj	kvanto de la l./p.	kvanto de la lernontoj	kosto de la lernado, rubl.
1923—24	1 500	60 000	225 000
1924—25	6 000	240 000	900 000
1925—26	10 000	400 000	1 500 000
1926—27	7 500	300 000	1 250 000
	25 000	1 000 000	3 875 000

La societo "For la nelegivecon" por la nuna jaro 1924—25 tiom disvolvis sian agadon, ke ĝi enhavas preskaŭ ĉiujn oficistojn kaj laboristojn de Siberio kiel anoj kaj povis preni 50 % de la tuta monrimedo, do al la loka buĝeto restas por la nuna jaro nur 517 300 rubloj. Tiu ĉi sumo neniun timigas, kaj baldaŭa sumigo de l' rezultoj montros kiel ni plenumas nian devon, sekvas la testamenton de nia gvidanto V. Lenin. *SAT-ano 4133.*

La Kirasita Pugno en Anglio

Ne mankas signoj ĉiudirekte, ke la konservativa registaro karakterizite kiel firma de siaj propraj membroj, jam okupiĝas firmigi ĉion pli kaj pli por ke ili daŭrigu sistemon plej favoran al siaj interesoj. Laŭ freŝdata okazaĵo ili faras sian eblon plene pravigi sian ekzistadon per tio, ke ili pliforte volvas ĉirkaŭ la laboristklaso la kaptilojn de la polipo kapitalismo.

Antaŭ kelkaj tagoj la Militfako petis la diversajn fervojkompaniojn, ke ili helpu formi diviziojn kiel Fervojan Rezervularon, precipe el tiuj fervojistoj kiuj laboras en la konstruado kaj subtenado de la fervojoj, kaj el la dokprupoj.

Penadoj de la kompanioj tion efektivigi kaŭzis grandan konsternon inter la fervojistoj, tiom multe, ke ili timas perfidon, ke tia Rezervularo Armea estu uzota por rompi strikojn fervojajn.

Laŭ cirkulero publikigita de unu el la fervojkompanioj oni deklaras "ke la respondeco helpi la civilan aŭtoritaton ne estos *deviga,* sed post la mobilizo de la Armea Rezervularo por daŭra servo, aŭ kiam ili alie subiĝas al milita leĝo, ili troviĝos en la sama kategorio, kiel la profesia soldataro rilate al la karaktero de la devoj, kiujn oni ordonos ke ili plenumu".

La signifo de tiu ĉi anonco nur estas tro facile videbla kaj efektive la aldonan rezervularon oni traktos simile al la profesia soldataro: la veraj intencoj de la potenculoj estas tro malforte kaŝitaj por trompi iun krom la plej malleertaj personoj.

Nuntempe la ministro por milito forestas, kaj pro tio oficiala klarigo ne estas havigebla, sed demandoj ĉe la militoficejo elvokis la informon, ke la vidpunkto de la armeaj estroj nur konfirmas la konjektojn de la fervojistoj.

Oni ne supozu ke la vidpunkto de la armeaj estroj eraras en la direkto de indulgemo, sed samtempe ili provis moderigi ĉiajn suspektojn, kiajn tiuj fervojistoj eble juste pripensus, dirante ke oni nur mobilizus tiun ĉi Rezervularon "en okazo de plej grava urĝeco": kaj la "plej grava urĝeco" estas plue klarigita. — "Se io okazus kiel civila militado aŭ io alia, kio malhelpus la necesajn servojn de la ŝtato, oni ja povus mobilizi armean rezervularon *kaj ankaŭ tiujn ĉi fervojistojn.*

Mobilizite tiu ĉi Fervoja Rezervularo preta sin tenu militservi en ĉia parto de la mondo: plue ili estos mobilizitaj kiam la armea rezervularo, aŭ ĉia parto de ĝi mobiliziĝos pro proklamo, kaj ankaŭ ili devas laŭleĝe helpi la civilan potencon.

Laŭ tio la intenco de la registaro estas tute klara kaj pravigas la sintenadon alprenitan de la fervojistoj kontraŭ la afero. La estroj de la unuiĝoj koncernataj, t. e. "La Asocio de la Lokomotiv-Inĝenieroj kaj Hejtistoj", kaj „La Nacia Unuiĝo de Fervojistoj", tute sciiĝas la situacion, kiun la suprecititaj faktoj signifas; kaj senprokraste la lastnomita unuiĝo avertas la membraron, ke ili ne aniĝu tiun ĉi armean rezervularon, dum la Ekzekutiva Komitato atendas kontentigajn certigojn de la Militfako, ke neniel oni uzos ilin en la okazoj de disputoj inter la fervojaj kompanioj kaj iliaj dungitoj.

Unu el la estroj de la unuenomita unuiĝo deklaras ke liaopinie nur estas movo de la Militfako uzi la virojn kiel strikrompontojn, kaj ofendiĝo regas pri tio, ke okazis nenia intertrakto kun la unuiĝoj, aŭ flanke de la Militfako aŭ la fervojkompanioj.

Alian fakton tre minacan oni memoru: la oficiroj estas difinotaj de la fervojkompanioj, kaj arogos al si ĉiujn potencojn kiujn ilia militrango donas al ili: plue la kompanioj rajtas elekti la fervojistojn, kiuj estos ordonitaj viziti la rekrutejon! La kondiĉo estas ke oni formu diviziojn por la "Transportadbranĉo de la Reĝ-Inĝenieroj Armeaj", kaj "Fervojtelegrafbranĉo de la Reĝkorpuso por Signaloj".

Estas bone montrite ke la fervojistoj mem tute sciiĝas pri la malbonaŭgura movo de la militistoj al plua alkroĉiĝo de iliaj rajtoj per tiu ĉi plej lasta atako.

Jen ekzemplo. Rimarkindaj estis la okazaĵoj ĉe iu stacio en Londono por la transportado de komercaĵoj. Kiam la laboristoj eniris la manĝohalon por sin nutri, troviĝis tie oficiro kaj rekrutserĝento, ankaŭ reprezentanto de la fervoja kompanio. Ne nur forte rifuzis la fervojistoj aŭskulti la paroladon, sed ili kondukis ilin el la halo kaj tra la ĉefa enirejo en la straton.

Kvankam perfortaĵoj ne okazis, la fervojistoj montris sian ofendiĝon per laŭtaj krioj indignaj. Alivorte, dum sia mallonga vizito, la militistoj travivis tre ekscitan tempon: la fervojistoj tute malpermesis ilin paroli, malgraŭ la penadoj de la oficiro subigi la tumulton.

Sendube estas kialo por tia paŝo flanke de la aŭtoritatoj.

La plej multo el la laboristaro, tiuj, kiuj troviĝas en la plej gravaj industrioj, t. e. la karbministoj, fervojistoj, poŝtistoj, inĝenieroj, ŝipkonstruistoj kaj aliaj, aŭ petis aŭ estas petontaj pliiĝon de salajroj.

Do oni povas konkludi ke tre eble tiu ĉi subtila ago ja estis pripensita. Ankaŭ estas notinde, ke en la pli grandajn poŝtoficejojn, oni jus reenkondukis kelkajn membrojn el divizioj de la Reĝ-Inĝenieroj Armeaj, por ke ili edukiĝu pli bone en praktika telegrafo — almenaŭ tiu ĉi estas la preteksto. Antaŭ kelkaj semajnoj tiuj ĉi laboristoj petis pli altan salajron (kiun pasante oni rifuzis)!

La direktiĝo de okazaĵoj ĉi tie en Anglio estas tre minaca ĉiumaniere: tiu ĉi afero memorigas al ni pri la fervoja striko franca dum la jaro 1910, kiam la tiama franca ĉefministro M. Briand rompis la strikon, mobilizante la strikantojn kaj devigante ilin funkciigi la fervojojn — kiujn ili forlasis kiel fervojistoj — en la kapableco de soldatoj. Estas tre necese ke ĉiu laboristo estu singardema. *Ofiro.*

Ĉu jam ekzistas SAT-korespondanto en via urbo, en via distrikto? Pri ĉiuj gravaĵoj de laborista klaso, kiuj havas ne pure lokecan, sed tutmondan intereson, ni deziras raporti en "Sennaciulo". Kiel vivas la laboristoj en via distrikto? Kiel ili agis por plibonigi sian situacion? Kiaj estas viaj personaj impresoj, via persona situacio kaj tiu de via najbaro, kolego, de viaj infanoj? Pri multo oni povas skribi al "Sennaciulo", ĉar ĉio, kio rilatas vin unuopan proletarion, kio ekscitas kaj pripensigas vin, ankaŭ havas ĝeneralan, komunan platformon kaj trovas ehon tutmonde. Do ne hezitu, eĉ se via plumo ne lerte scias skribi, informi nin pri gravaĵoj okazantaj en via medio!

La parlamenta batalo

Ciferoj pri balotaj sukcesoj de socialismo [1]

En 1924 okazis balotoj al parlamento en Finnlando, Italio, Danio, Germanio (dufoje), Francio, Svedio, Norvegio, Anglio kaj Ameriko (Usono). En ĉiuj-ĉi landoj la balotoj kaŭzis rimarkeblan sukceson al laboristaj partioj. La suba tabelo indikas al ni la nunan staton de reprezenteco socialista en plej gravaj landoj, kaj por komparado ni aldonas apude la nombron de komunistaj reprezentantoj [2].

Anglio: la nombro de parlamentanoj 615, 151 socialistoj kaj 1 komunisto;
Ameriko (Usono): la nombro de parlamentanoj 531, 2 socialistoj kaj 0 komunistoj;
Aŭstrio: la nombro de parlamentanoj 165, 68 socialistoj;
Belgio: ĝenerala nombro 186; 65 socialistoj kaj 0 komunistoj;
Bulgario: ĝenerala nombro 250 anoj, 30 socialistoj k. 9 komunistoj;
Ĉekoslovakio: ĝenerala nombro 294 anoj, 59 ĉekaj socialistoj, 29 komunistoj, 30 germanaj social., 1 blankrusa social.;
Danio: ĝenerala nombro 149 anoj, 55 socialistoj.
Finnlando: ĝenerala nombro 200 anoj, 60 socialistoj, 18 komun.;
Francio: ĝenerala nombro 584 anoj, 120 socialistoj, 29 komun.;
Hispanio: ĝenerala nombro 408 anoj, 7 socialistoj;
Holando (Nederlando): ĝenerala nombro 100 anoj, 20 socialistoj, 2 komunistoj;
Litovio: ĝenerala nombro 78 anoj, 8 socialistoj;
Latvio: ĝenerala nombro 100 anoj, 31 socialistoj;
Germanio: ĝenerala nombro 493 anoj, 131 socialistoj, 45 komunistoj (lasta baloto);
Norvegio: ĝenerala nombro 150 anoj, 8 socialistoj, 6 komunistoj;
Polio: ĝenerala nombro 444 anoj, 41 socialistoj, 2 komunistoj;
Rumanio: ĝenerala nombro 369 anoj, 1 socialisto;
Svedio: ĝenerala nombro 230 anoj, 104 socialistoj, 5 komunistoj;
Hungario: ĝenerala nombro 245 anoj, 24 socialistoj;
Italio: ĝenerala nombro 535 anoj, 25 socialistoj; 17 komunistoj;

Krom tio en latva parlamento estas t. n. dekŝtraj socialistoj 7, Norvegio havas 24 reprezentantojn de t. n. laborista partio, Svedio 1 sendependan komuniston, Italio 22 maksimalistojn.

Do, kiel ni vidas, Anglio okupas unuan lokon, poste Germanio, Svedio, Francio, Ĉekoslovakio, Belgio, Aŭstrio, Finnlando kaj Danio.

Laŭvice ni prezentos la komparon de voĉnombroj, donitaj dum lastaj balotoj. Ĝi prezentas sin jene:

Anglio: por socialistoj 5 551 549 voĉoj, 34 %, por komunistoj 68,989 voĉoj, 0,42 %.
Aŭstrio: por socialistoj 1 311 870 voĉoj, 35,6 %, por komunistoj 22,164 voĉoj, 0,67 %.
Belgio: por socialistoj 672 000 voĉoj, 34,8 %, por komunistoj 3 165 voĉoj, 0,15 %.
Ĉekoslovakio [3]*:* por ĉekoslovaka partio 1 590 000 voĉoj social., por germana partio 689 200 voĉoj social.;
Danio: por socialistoj 469 949 voĉoj, 36,5 %, por komunistoj 6,219 voĉoj, 0,48 %;
Finnlando: por socialistoj 254 672 voĉoj, 28,9 %, por komunistoj 91,664 voĉoj, 10,5 %;
Hispanio: por socialistoj 50 000 voĉoj;
Holando: por socialistoj 567 772 voĉoj, 19,4 %, por komunistoj 53 664 voĉoj, 1,8 %;
Litovio: por socialistoj 10 200 voĉoj, 10 %, por komun. —
Latvio: por socialistoj 242 000 voĉoj, 31,5 %, por komun. —
Germanio: por socialistoj 7 880 058 voĉoj, 26 %, por komunistoj 2 708 176 voĉoj, 9 %.
Norvegio: por socialistoj 87 000 voĉoj, 9 %, por komunistoj 58 000 voĉoj;
Polio: por socialistoj 894 103 voĉoj, 10,18 %, por komunistoj 121 571 voĉoj, 1,38 %;
Svedio: por socialistoj 725 844 voĉoj, 41,1 %, por komunistoj 65 283 voĉoj, 3,7 %;
Hungario: por socialistoj 272,359 voĉoj.

Koncerne la nombron de voĉoj en ĉiu lando aparte, je unua vico estas Germanio, poste Anglio, Ĉekoslovakio, Aŭstrio, Polio; tamen procente je unua vico estas; Svedio, Aŭstrio, Danio, Belgio kaj Anglio.

En Svedio kaj Danio nune regas laborista registaro, krom tio preskaŭ tutan jaron en Anglio ankoraŭ estis laborista registaro. En Aŭstrio kaj Belgio laborista registaro jam estas demando de proksima estonto. La nombro de voĉoj en Ameriko, Bulgario kaj Francio estas nemontrebla, ĉar socialistaj partioj de tiuj ĉi landoj unuiĝis dum balotoj kun aliaj partioj.

27-98 (Lublin).

[1]) Por malŝarĝi la Jarlibron de statistika materialo, ni en "Sennaciulo" kurante aperigos tiajn ciferojn pri laborista politika kaj ekonomia vivo. Tiamaniere la statistikoj ankaŭ pli freŝe atingas la legantaron. — *Red.*

[2]) *Tiuj statistikoj (nekompletaj: mankas i. a. Jugoslavio, Portugalio, Svisio) nur donas la oficialajn ciferojn pri la balotaj rezultoj al div. parlamentoj, sed ne permesas klaran bildon pri la fortecrilatoj de laboristaro en iu lando kaj en tuta mondo, ĉar en multaj landoj la revoluciaj partioj estas subpremitaj, vivadas nur nelegale, kaj anoj eĉ ne povis partopreni balotojn, resp. estis detenataj pro blanka teroro (ekz. en Hungario, Rumanio, Jugoslavio, Hispanio, Latvio, Litovio k. a.). Ankaŭ ekz. la balota statistiko pri Bulgario tute ne respegulas la ĝeneralan opinion de la masoj laborist-vilaĝanaj. Red.*

[3]) Mankas cifero por komunistoj: laŭ la parlam. sidlokoj 10 % de ĝen. nombro. — *Red.*

Pri iu "Kompletigo"

Kiel antaŭvidite, la polemikema "Kompletigo", kies publikigon kvazaŭ trudis al ni kamarado Levandovski, alvenigis same polemikeman respondon, kiun logike ni ne povas malakcepti. Sed ni profitu la okazon por averti la polemikulojn el ĉiuj tendencoj, ke de nun ni nepre rifuzos artikolojn en kiuj estas atakoj aŭ ofendoj kontraŭ tendencoj, kiuj laŭstatute havas lokon en SAT.

Se nia Statuto klare ne montrus al ni la vojon, la simpla saĝo ordonas nepre eviti, ke Sennaciulo *fariĝu ia batalkampo por la diversaj tendencoj. SAT celas* unuigi, *ne disigi la esperantistajn laboristojn. Oni neniam forgesu tion.* E. L.

Rezulte de la artikolo de k.do A. Levandovski en Sennaciulo, ĝia Kompletigo en N.o 10 de S., ni opinias necese konigi jenajn niajn konsiderojn.

Ĉu la anarkista movado estis kaj estas en Rusio movado de la laboristamasoj aŭ de apartaj izoluloj — tio estas afero tre diskutinda. La sola argumento kiun citas la aŭtoro, ke en 1918 la ĉiutaga ĵurnalo, "La anarkisto" havis 30 000 legantojn — nenion pruvas. Fakte tiutempe la anarkistaj gazetoj ja estis en Rusio solaj ekzistantaj, krom la sovetaj kaj komunistaj.

Tial ilin legis ĉiuj alipensuloj — ĉu anarkistoj, ĉu socialistoj, liberaloj kaj reakciuloj.

La soveta registaro estis devigata kontraŭstari la anarkistojn pro ilia persista tendenco ĉiujn akcepti kaj ĉiujn unuigi sub sia nigra standardo. Kaj oni povas aserti, ke ofte oni unuigis verajn krimulojn, sampolitikajn (kontraŭrevoluciulojn) kiel ordinarajn rabistojn.

La anarkistaj organizaĵoj nature kaj neeviteble fariĝis solaj centrejoj, kie povis grupiĝi ĉiuj aktivaj kaj aktivecaj elementoj — dezirantaj partopreni publikan politikan vivon. La anarkistoj malmulte zorgis pri fidindeco de siaj kunuloj. La ĉefoj (ja ili ekzistas) anarkistaj — atentis ne tiom pri tio, kiom pri la anarkista liberecemo en la rondoj de siaj sekvantoj.

Sub la ŝirmo de revoluciana-anarkista standardo — oni ofte rezultigis farojn kontraŭ-revoluciajn.

Rezulte — la Soveta Registaro, tute ne malfavorante idealojn anarkistajn — devis kontraŭagi ilian taktikon, permesantan partopreni en revolucia laboro al homoj malmulte fidindaj, logantan per senenhava frazo revolucia kaj malhelpantan la centralizan diktaturecan laboron de la Revolucia Registaro.

Por memorigi tion — ĉu ne sufiĉas citi la faman Maĥno? Malgraŭ ĉio oni ja iam supozis en li veran apostolon de la anarkismo.

Fakte la anarkismo komencis malhelpi la organizon kaj unuigon de la revoluciaj fortoj. Tiu dividiga tendenco estas plej karakteriza.

Kaj finfine kion do volas fari k.do Levandovsky per sia artikolo? Ĉu ankaŭ li pro siaj anarkistaj simpatioj kaj preferoj — ne faras kontraŭ-revolucian laboron, provante inter rondoj revoluciaj kompromiti per siaj subjektivaj skizoj la aŭtoritaton de la Soveta Registaro — la aŭtoritaton de sola proletaria, laborista kaj revoluciana Registaro en la mondo? *E. Drezen. Lucien Revo.*

GRAVA KOREKTO. Notu, ke la 3 volumoj de la verko "La Faraono", de Prus, anoncitaj kun aliaj libroj en n.o 14, lasta paĝo — estas elvenditaj kaj ne plu povas esti liveratai. *Adm.*

SUPLEMENTA FOLIO AL "SENNACIULO"
N.o 18 — 29. JAN. 1925

LA LERNANTO

LERNANTOJ, KOMENCANTOJ, FINLERNU, FARIĜU AKTIVAJ!

Du mondoj

La urba ĝardeno. En flanka aleo sur benko sidas guvernistino kun manlaboro. Apud ŝi kuras okjara knabo, kadetvestita, pafas per revolvero birdojn. Aliras alia knabo samaĝa vestita kiel laborista infano kun ŝalmeto en manoj.

Knabo I: Kion ci faras?

Knabo II: Mi ludas ŝalmeton. Kaj ci kion faras?

Knabo I: Mi ludas ĉason.

Knabo II: Kion signifas la ĉaso?

Knabo I: Ĝi signifas pafi birdojn.

Knabo II: Kial pafi birdojn? Ili estas tiel bonaj. Ne pafu!

Knabo I: Mi devas pafi. La patro al mi ordonis. Mi bezonas ekcerci, por esti bona pafisto, kiam mi estos granda.

Knabo II: Kial ci devas bone pafi? Malgraŭ tio, ke mi ne pafas, sed ludas ŝalmeton, mia patrino nenion faros al mi. Ĉu ci ankaŭ havas patrinon?

Knabo I: Jes. Kaj ĉu patron ci havas?.

Knabo II (malĝoje): Mi ne havas patron.

Knabo I: Mia patro estas generalo. Mia patrino aĉetis tian belan revolveron, kaj patro parolis, ke tuj kiam mi ellernos bone pafi, li min kunprenos militon.

Knabo II: Kio estas generalo?

Knabo I: Tiu kiu havas multajn militistojn kaj direktas militon.

Knabo II: Milito al mi ne plaĉas. Dummilite mia patro estis mortigita. La patrino parolis al mi, ke mia patro tiel min kisis, kiam li foriris militon, tiel min amis. Nun mi ne havas la patron ... Ne, milito al mi ne plaĉas.

Knabo I: Mi havas patron, kaj milito plaĉas al mi, ĉar en milito estas bele. Unu fojon la patro min prenis kun patrino militon. Tiom estis da militistoj. Muziko ludis kaj militistoj marŝadis, ĉiuj same vestitaj. Ĉiu havis karabenon ĉe flanko, bajoneton, tornistron sur ŝultroj kaj tiel marŝadis *(nem imitas marŝadon de militistoj, samtempe levante la kapon).*

Supren la kapojn.

Kaj muziko ludis, ludis... Fronte de ĉiu regimento iris oficiroj kun sabroj elingigitaj.

Kaj patro sidis sur blanka ĉevalo, ordonadis per sabro. Apud la patro staris popo[1]), ankaŭ militiste vestita. Tiom estis da homoj... Tuta urbo! Kaj la muziko ludis.

Ho, ci estas malsaĝulo, se milito al vi ne plaĉas! Tiel bele ludis! Tiel bele!

Knabo II: Mi ankaŭ ludas kaj mi ne bezonas aŭdi kiel oni trumpetas. Tia muziko ne plaĉas al mi. Mi ne ŝatas trumpetistojn. Ŝajnas ke tondras, se oni trumpetas. Ŝalmeton, ĉu ci scias, mi ludas same kiel birdeto sur branĉo. Kaj ci ne ekkonos ĉu mi birdeto aŭ knabineto. Tial mi birdetojn tiel amas, ĉar se mi ne estus knabeto, sendube mi estus birdeto.

Ne pafu birdetojn, estas malpermesite!

Knabo I: Ci instruas min? Ci, malsaĝa stratbubo, malpermesas birdojn pafi?! Donu al mi la ŝalmeton, ĝi ne estas cia; donu, se ne, mi cin pafos!...

(Knabo forprenas de la alia la ŝalmeton, pafas aeron kaj forkuras. Dua knabo ekploregas.) *H. H-n kaj Ŝv. (Lublin)*

1) Popo — grekokatolika pastro.

Fidu nur al la agoj de homoj, ne fidu al iliaj paroladoj. **Demophile.**

La laboro, kiel estas dirite, samvaloras preĝon; ĝi valoras pli ol preĝon, aŭ pli ĝuste, ĝi estas la vera preĝo, la vera homa providenco: ni agu anstataŭ preĝi. *M. Guyau.*

La kvar griloj de la panvendistino

Mia amiko Ĵak eniris iam ĉe panvendisto por aĉeti bulkon kiu logis lin pasantan.

Dum li atendis ke oni redonu al li moneretojn, malriĉe sed pure vestita ses aŭ sepjara knabo eniris la vendejon.

— "Sinjorino, li diris al la panvendistino, mia patrino sendis min por serĉi panbulon."

La panvendistino prenis el la panbulofako la plej belan bulon, kiun ŝi povis trovi kaj metis ĝin sur la brakojn de la knabeto.

Mia amiko Ĵak rimarkis tiam la malgrasan kaj kvazaŭ mediteman vizaĝon de la aĉetanteto. Ĝi kontrastis kun la malkaŝema kaj ŝvela mieno de la dika panbulo per kiu li estis ŝarĝita.

— "Ĉu vi havas monon?" diris al la infano la panvendistino.

La okuloj de la knabeto malgajiĝis.

— "Ne, sinjorino, li respondis premante pli forte sian bulon sur sian kitelon, "sed, mia patrino diris, ke ŝi venos paroli kun vi pri tio morgaŭ."

— "Nu, diris la bona vendistino, kunportu vian panon, mia infano."

— "Dankon, sinjorino", diris la knabeto.

Mia amiko jus ricevis sian monon. Li estis tuj elironta kiam li retrovis senmovan post li, la knabon, kiun li kredis jam malproksimiĝanta.

— "Kion vi do faras ĉi-tie?" diris la panvendistino al la knabeto. "Ĉu vi ne estas kontenta pri via pano?"

"Ho! ja jes! sinjorino, ĝi estas tre bela!"

— "Nu, iru porti ĝin al via patrino, mia amiko. Se vi prokrastas, ŝi kredas ke vi amuziĝas sur la vojo kaj vi estos admonita."

La infano ŝajnis ne esti aŭdinta. Io ŝajnis alien altiri sian tutan atenton.

La panvendistino alproksimiĝis:

— "Pro kio vi pensas anstataŭ rapidi?" ŝi demandis.

— "Sinjorino, kiu kantas tie ĉi?" diris la infano.

— "Neniu kantas", respondis la panvendistino.

— "Jes ja" diris la malgranduleto, "ĉu vi aŭdas: krik, krik, krik?"

La panvendistino kaj mia amiko Ĵak atente ekaŭskultis, kaj ili aŭdis nenion, krom la kantaĵon de kelkaj griloj, kutimaj gastoj de domoj en kiuj estas panfabrikistoj.

"Ĉu estas birdo, diris la hometo, aŭ ĉu estas la pano kiu kantas kuiriĝante kiel la pomoj?"

— "Ne, naivuleto, diris la panvendistino, tio estas la griloj. Ili kantas en la panfabrikejo, ĉar oni jus ekbruligis la panfornon, kaj la vido de la flamo ĝojigas ilin."

— "La griloj?" diris la knabeto; "ĉu estas tiuj bestoj, kiujn oni nomas ankaŭ 'kri-kri'oj'?"

— "Jes", respondis komplezeme la panvendistino.

La vizaĝo de la knabeto animiĝis.

— "Sinjorino", li diris ruĝiĝante pro la maltimo de sia demando, "mi estus tre kontenta se vi volus doni al mi kri-kri'on."

— "Kri-kri'on?" diris ridante la vendistino, "kion vi volas fari el kri-kri'o, mia kara malgranduleto? Nu, se mi povus doni al vi ĉiujn kiuj trairadas la domon, tio estus baldaŭ farita."

— "Ho! Sinjorino, donu al mi unu, nur unu, se vi volas!" diris la infano kunigante siajn palajn maldikajn manojn super la dika panbulo. "Oni diris al mi ke la krikrioj havigas bonŝancon en la domoj; eble se estus unu hejme, mia patrino, kiu havas tiom da ĉagreno, plorus neniam plu."

Mia amiko Ĵak rigardis la panvendistinon.

Ŝi sekigis siajn okulojn per la refaldo de sia antaŭtuko. Se mia amiko Ĵak estus havinta antaŭtukon li estus farinta la samon.

— "Kial ploras via malfeliĉa patrino?" demandis mia amiko Ĵak.

— "Pro la fakturoj, diris la malgrandulo. Mia patro estas mortinta, kaj kiom ajn mia patrino laboregas, ni ne povas ĉiujn pagi."

Mia amiko Ĵak prenis la infanon, kaj kun la infano la panon en siajn brakojn, kaj mi kredas ke li kisis ilin ambaŭ.

Tamen la panvendistino kiu ne aŭdacis mem tuŝi la grilojn estis malsuprenirinta en sian panfabrikejon.

Ŝi kaptigis kvar de sia edzo kiu metis ilin en skatoleto kun truoj sur la kovrilo por ke ili povu spiri, poste ŝi donis la skatoleton al la knabeto kiu ĝoje forkuris.

— "Kompatinda bonuleto!" ili diris kune.

La panvendistino prenis tiam sian kalkulolibron; ŝi malfermis ĝin je la paĝo sur kiu troviĝis la kalkulo de la patrino de l'knabeto, faris grandan strekon sur tiu paĝo ĉar la kalkulo estis longa, kaj ŝi skribis malsupre: "*pagita*".

Dum tiu tempo mia amiko Ĵak estis metinta en paperon la tutan monon el siaj poŝoj kie feliĉe troviĝis multe da ĝi tiun tagon.

Poste li petis la panvendiston sendi ĝin rapide al la patrino de la infano posedanta la kri-kri'ojn, kun la kvitancita fakturo kaj letereto en kiu oni diris al ŝi ke ŝi havas infanon kiu estos iam ŝia ĝojo kaj ŝia konsolo.

Oni donis ĉion al panisthelpanto kiu havis grandajn krurojn kaj petis lin ke li iru rapide.

La infano kun sia dika panbulo, siaj kvar griloj kaj siaj malgrandaj kruroj ne iris tiel rapide kiel la panisthelpanto. Ĉar kiam li reeniris, li unuafoje de longatempe trovis sian patrinon kun okuloj levitaj el ŝia laboro kaj rideto sur la lipoj.

Li kredis ke estis la alveno de la kvar nigraj bestetoj kiu kaŭzis tiun miraklon, kaj laŭ mia opinio li ne estis malprava.

Ĉu tiu feliĉa ŝanĝo estus okazinta en la sorto de lia patrino sen la kri-kri'oj kaj lia bona koro?

P. J. Stahl (franclingva verkisto-eldonisto 1814—1886).
Trad. *G. Hugot-Raison.*

La plej ĉefa rajto estas la rajto por vivi.
F. Domela Nieuwenhuis.

Saĝula Parolo

Kvankam ekzistas sufiĉe da realaj malbonoj, tio ne malhelpas, ke la homoj aldonas fiktivajn per ia forlogiĝo de l'fantazio. Ĉiutage vi renkontas almenaŭ iun homon, kiu plendas pri la metio, kiun li plenumas, kaj lia parolo ĉiam ŝajnas al ni sufiĉe forta, ĉar ĉio estas kritikinda kaj ne estas io perfekta.

Vi, profesoro, vi diras, ke vi instruas junajn brutojn, kiuj scias neniom kaj ne interesiĝas pri io ajn; vi, inĝeniero, vi estas superŝutata per monto da paperaĵoj; vi, advokato, vi pledas antaŭ juĝistoj, kiuj dormetante digestas anstataŭ vin aŭskulti. Kion vi diras, tio sendube estas vera, mi konsentas kun vi; tiuj aferoj estas ĉiam sufiĉe veraj por esti dirindaj. Se, plie, malbone funkcias via stomako, aŭ se vi havas sorbemajn ŝuojn, mi tre bone komprenas vian ĉagrenon; jen estas motivoj por malbeni la vivon, la homojn, kaj eĉ Dion, se vi kredas, ke li ekzistas.

Tamen, rimarku jenon: tio estas neforigebla, kaj malgajeco naskas malgajecon. Tiele ĝemante pri la sorto, vi pliigas viajn malbonojn, vi antaŭforigas ĉiun esperon je rido, kaj via stomako mem pli malbone funkcios. Se vi havus amikon, kaj se akre li plendus pri ĉio, vi provus sendube kvietigi lin kaj montri al li la mondon sub alia aspekto. Kial do vi ne estus por vi mem tiu delikata amiko? Kial ne? mi diras tre serioze, ke oni devas iom ami sin kaj esti bona por si. Ĉar okazas ofte, ke ĉio dependas de la unua sinteno, kiun oni alprenas.

Jen pluvetas; vi estas surstrate, vi malfermas vian pluvombrelon; sufiĉas. Ĉu utilas diri: "Jen ankoraŭ tiu malbeninda pluvo"; tio ne efikas sur la pluverojn, nek sur la nubon, nek sur la venton. Kial vi ne dirus simile: "Ho la bona pluveto!" Mi aŭdas vin, tio ne efikas sur la pluverojn; tio veras; sed tio bonefikas sur vin; via tuta korpo skuiĝos kaj fakte varmiĝos, ĉar tiel efikas la plej eta movo de ĝojo, kaj jen vi estos en taŭga stato por ricevi pluvon, ne malvarmumiĝonte.

Kaj rilatu kun la homoj kiel kun la pluvo. Tio estas malfacila, vi diros. Tute ne; tio estas pli facila ol rilate la pluvon. Via rideto ne efikas sur la pluvon, sed ĝi tre efikas sur la homojn, ĉar pro imitemo ĝi igas ilin esti malpli malgajaj kaj malpli tedaj. Cetere vi facile senkulpigos ilin, se vi rigardas en vin mem. Diris Mark Aŭrelio ĉiumatene: "Hodiaŭ mi renkontos vantemulon, mensogulon, maljustulon, tedan babilemulon: ili estas tiaj pro malklereco".

El "La paroloj de Alain", sen la permeso de l' aŭtoro tradukis el la franca Eŭtrapel.

Ĉu okazas mirakloj?

"Miraklo" la kredantoj nomas ĉion, kio kontraŭdiras al ordinara paso de cirkonstancoj "kio kontraŭdiras al leĝoj de la naturo", kiel dirus ni.

Miraklo estas, ekzemple — revivigo de mortinto, resanigo de senespera malsanulo, elfluo de larmoj el ligna ikono ktp.

Kion prezentas el si tiuj-ĉi mirakloj?

Plejparte trompon, iufoje sekvatan de memtrompo.

Simplanimajn kredantajn homojn trompi estas facile.

Ili mem tiras sin renkonte al ĉiu trompo kaj estas pretaj kredi al ĉiu famo.

Sed artifikoj kaj trompmanieroj estas tre multaj de plej maldelikataj ĝis tre rafinitaj.

Sed ne ĉiujn, tamen, oni sukcesas trompi.

Estas konate, ke, kiam pastroj montris jus resanigitan blindulon-de-naskiĝo al duko Gloĉestera, (en Anglio en XVI centjaro), dezirante kredigi lin pri ekzistado de mirakloj, la duko rapide konstatis la trompon, komencante demandi la resanigiton pri koloroj. "Kian koloron havas vesto de tiu ĉi homo?" La blindulo respondis. Kaj kian koloron havas herbo? Ĉielo, domo? Tiu nomas ĉiujn kolorojn sen hezito. "Certe, ci povis tuj fariĝi vidulo dank' al miraklo", diris la duko.

"Sed kiel do ci povis elstudi per unu fojo ne nur diferencigi kolorojn, sed nomi ilin, se antaŭe ili ne estis al ci konataj?" Oni rakontas ankaŭ pri Petro I, ke, kiam al li oni raportis pri trovo de *larmanta* ikono de dipatrino, li respondis: "Transdonu al la monaĥoj, ke se ilia dipatrino ne ĉesos plori per oleo, iliaj postaĵoj ekploros per sango." Dipatrino, kompreneble, tuj kvietiĝis. Elrusigis *A. Jakovleva.*

LINGVA ANGULO

Vortoj, trovitaj en "Sennaciulo" sed ne en esp. vortaro

akumuli, amasigi, ekz. kapitalon;
dumpingo, vendo de produktaĵoj je prezoj subnormaj por domaĝi konkuranton;
evakui, liberigi, ekz. okupitan teritorion, urbon;
federo, **konfedero**, **konfederaĵo**, kuniĝo, ligiĝo, ligo, kunligo sur memstara bazo (por komuna ago), komp. **federacio**;
kampanio *(fr.: campagne)*, militiro, agit-iniciativo;
perturbi, malaranĝi, kaosigi, konfuzi;
potenciala, enhavanta la eblecon, la povon (por efiki);
protuberanco, tuberaĵo, elkreskaĵo, ŝvelaĵo *(anatomie, ĉe astroj kaj metafore)*.

Varbu novajn abonantojn!

Feminismo

Pri ia opinio

La esprimo uzata de iaj feministinoj "Ni ne okupiĝu pri politiko" ŝajnas al mi tute mallogika, tiel same kiel la signalvorto "Unuiĝo" estas malesperiga erartrompo. Mi opinias, ke la virinoj devas batalpropagandi lojale kaj montri sin tiaj, kiaj ili estas ĉar — ni tion konfesu — penseca unueco ne ekzistas pli inter la virinoj kiel ĝi ekzistas inter la viroj, kaj la virinoj sin "fervore" interjaluzas kaj interbataladas tiel same kiel faras la viroj.

Ĉi tiu supraĵa unuiĝo estas tiel danĝera kiel la fama "sankta unuiĝo" kies bedaŭrindajn malagrablaĵojn ni elportas nune — ĉar ĉiam troviĝas kelkaj virinoj por lerte profiti el la fido kaj kredemo de la publiko.

Ni ja vidas iajn sinjorinojn lukse vestitaj kun briliantozaj ringoj ĉe ĉiuj fingroj, kiuj povas kredigi, ke ili estas tre kortuŝitaj pro la mizerstato de la infanoj. Sed ilia sintenado plene kontraŭas iliajn kompatvortojn. Ilia bonkoreco estas ŝajnigita, kaj ni rajtas opinii, ke tiaj feministinoj — se ili iam estos balotitaj ĉe parlamento — zorgos antaŭ ĉio pri plifirmigo de siaj nunaj privilegioj.

Ne sufiĉas dande paroladi ĉe iu tribuno kun nura infaneca celo detrui la legendon laŭ kiu la partianinoj de la virina balotrajto estas sengraciaj estaĵoj. Estas ja preferinde starigi precizan planon pri socia justeco kiu estus pli humaneca ol la nuna.

Kaj ne sufiĉas ankaŭ, ke oni diru al ni: jen tio pri kio ni revas sed oni montru al ni rimedojn por realigi sociajn utilaĵojn.

Kiam — anstataŭ senfine diskutadi pri la virinaj rajtoj — la feministinoj senkaŝe kaj kuraĝe partoprenos la lukton por efektivigi la ĉefajn demandojn interesantaj la tuthomaron, tiam iliaj rajtoj estos kvazaŭ laŭleĝaj.

La virinaj rajtoj? Neniu vere kapablas nekonsenti pri ilia pravjusteco, sed oni povas esti skeptika rilate la "magian potencon" kiun la feministinoj aljuĝas al la balotilo.

Estas iu veraĵo kiun ni, revoluciaj feministinoj, ne devas kaŝi: ĝi estas ke la mizero de la plejparto el la virinoj estas kaŭzita de la nesatigebla egoismo de neniam satigita homklaso konsistanta tiel same el virinoj kiel el viroj.

Estas necese komprenigi al la geekspluatatoj, ke ilia socia situacio ne devenas el nepra fatalo sed, ke ĝi estas rezulto de kalkulo cinika de la kapitalistaro. Ni devas konsili al ĉi tiuj geekspluatatoj, ke ili ne tro atentu al la mirigaj — sed iluziplenaj paroladoj de iaj feministinoj. Urĝas, ke oni komprenigu al ili la necesecon partopreni de nun la socian batalon.

"Ne tro fidu al aliaj" laŭ iu proverbo! *L. B.*

Memorfolio

LA SANGA DIMANĈO

22. (9. malnova stilo) januaro 1905 en historio de rusia laboristaro estas memorinda. En tiu dimanĉo peterburgaj laboristoj finmalesperinte pliboniĝon de sia vivekzistado estis alvenintaj antaŭpalacan placon por peti la caron, ke li plifaciligu staton de l' laboristaro. Alvenis ili nearmitaj tial, ke espero je la carboneco jam ne estis forbrulinta, tamen, "la patro" tuj disigis ĉi-esperon. La petintoj estis renkontitaj per plumbopluvo surteriginta centojn da homoj (estis virinoj kaj infanoj). Tiel respondis la caro al peterburgaj laboristoj.

De tiu tempo pasis 20 jaroj. Nun rusia laboristaro plenkuracis siajn vundojn. La pasinto ŝajnas por ni inkubo. En tago de l' sanga dimanĉo tutrusia proletariaro je la memoro de l' mortigitoj klinas ruĝajn standardojn kaj parolas:

Vi dormu trankvile, karaj fratoj: vi estas venĝitaj.

Nikolao Semenov (3721)

Por nia meminstruado

3]
Nova ciklo pri Sovetio

La potencstrukturo.

Ni do vidis, ke du principoj karakterizas Sovetion kiel politikan organismon. Unuflanke ĝi permesas kaj akcelas neordinaran ekfloron de nacia kulturo en grado allasebla de neniu alia lando. Kaj samtempe ĝi restas kiel regno bazita je absolute sennaciecaj principoj, kio estas sendube la ĉefa kaŭzo de ĝia vivkapableco.

Se ni nun turnos al interna potenc-organizo, do ni rimarkos, ke ankaŭ ĝi estas la sintezo de du malsamaj principoj. La principoj de regado kaj memregado, de centralizita kaj decentralizita potencoj estas iel harmonie ligitaj kaj permesas senfinan evoluon eĉ en kadroj de konstitucio mem.

Sovetio ne havas municipalecojn en konata senco de tiu vorto, t. e. tute sendependajn de centra potenco, memstarajn institutojn. La sovetoj kaj ekzekutivkomitatoj eĉ plej malgrandaj, ekz. vilaĝa soveto, estas unu el ĉeneroj en vico de potencorgaňoj, kiuj entute formas unu tre harmonian politikan organismon. Sed samtempe ili estas la organoj de memregado en plej vasta senco de tiu vorto, ne nur pro tio ke ili estas elektataj de loĝantaro mem, neniam delegataj de supre, sed ĉefe pro tio, ke soveto estas laŭ konstitucio kaj fakte plenrajta mastro en limoj de sia regiono, kaj la taskon de regado plenumas ne nur oficistoj, sed la masoj mem, entirataj en ĉiuj sferoj de praktika laboro. La sovetanoj havas nenion komunan kun parlamentistoj: ili mem leĝdonas kaj plenumas kaj mem estas respondaj antaŭ loĝantaro. Dividitaj je apartaj komisionoj, konforme al fakoj de Ekzek. Komitato, la sovetanoj aktive partoprenas la ĉiutagan laboron kaj praktike kontrolas la taŭgecon de siaj leĝoj. Ili kunhelpas la administracion de ĉiuj institucioj, samtempe kontrolante ilian laboron, iniciate — en ĉiuj sferoj de mastruma kaj kultura vivo, akcelante ĝian senĉesan progreson.

Ekzemple la sovetsekcio de Kieva popolkleriga fako entenis en jaro 1924 101 membrojn. Grandega laboro estis plenumita de ili. Ili konsidereble altigis la buĝeton de popolkleriga fako, altigis la salajron de la instruistaro kaj laborantaro; dank' al ili estis riparitaj kaj plibonigitaj multaj lernejoj kaj infandomoj, organizita la "semajno de infanoj" kaj ĉeloj de "infanamikoj" en ĉiuj institucioj, multe helpintaj la materialan situacion de l'infanoj; ili multege akcelis la likvidadon de l'analfabeteco ktp.

Ankoraŭ pli fruktedona estis la laboro de sovetanoj en sekcioj de komunuma mastrumado, saniga fako kaj aliaj.

Estas fakto, ke sovetanoj fariĝas ĉiutage pli kaj pli popularaj kaj ŝatataj. En ĉiuj embarasaj kaj malfacilaj cirkonstancoj oni apelacias al ili kaj ne senrezulte. La sekreto de tiu populareco kaj fido estas, ke sovetanoj — tiuj leĝdonantoj kaj plenrajtaj mastroj de sia regiono — ne forlasas siajn oficojn kaj restas ligitaj kun masoj, kun siaj elektintoj, je ĉiutaga laboro. Kun ĉiuj siaj bezonoj la laboristoj povas sin senpere turni al sia kamarado-sovetano, postuli de li raporton, kaj anstataŭi lin, se li montriĝas nekapabla aŭ nefidinda deputato.

Analizante tiun sistemon kaj observante la laboron de sovetanoj eĉ nun, kiam tre malalta ankoraŭ estas ilia kultura nivelo, kaj ankoraŭ pli malgranda la kutimo kaj sperto en regado, oni nevole venas al konkludo, ke la „mistera" malapero de regno, kiun prognozis Engels¹) kaj kiun ĝis nun tiom primokas scienculoj-"regnanoj" — fariĝas jam nek mistera, nek utopia: la ĝermon de tiu procedo ni jam ĉeestas.

Ida Lisiĉnik, Kiev.

¹) "Kun malapero de klasoj neeviteble malaperos ankaŭ la regno. La socio, kiu laŭ nova metodo organizos sian produktadon je bazo de libera kaj egala unuiĝo de produktantoj, forsendos la tutan regnan maŝinon tien, kie estos por ĝi la ĝusta loko: en muzeon de antikvaĵoj, apude la ŝpinilo kaj bronza hakilo." *Engels. "Deveno de familio proprecraĵto kaj regno"*.

SAT-movado :: Tra Esperantio

La Va Kongreso de SAT.

En n.o 10 de Sennaciulo aperis noto en kiu la Wiena SAT-anaro sin deklaris preta aranĝi la Van kongreson. Hodiaŭ la Ekzekutiva Komisiono konfirmas tiun proponon: la Va okazos do en Wien, dum aŭgusto 1925.

La tieaj SAT-anoj jam elektis provizoran komitaton kiu eklaboras. Verŝajne en la proksima n.o de Sennaciulo aperos la 1a komuniko oficiala, kun la diversaj informoj necesaj.

Jam ni prepariĝu! — La Va kongreso estu debatpunkto en ĉiuj esper.-proletaj kunvenoj. Tiu nova vivsigno de nia movado plivigligu la propagandon. Ĉiu SAT-ano denun ŝparu iom post iom la monon necesan por veturi Wienon. Ĉiu grupo kolektu monon por ebligi la vojaĝon al unu membro sia.

La Ekzekutiva Komisiono de SAT.

Baloto pri nova Direkta Komitato

4a listo de kandidatoj:

por la 1a sektoro kiel ordinara D.K.-ano: K.do *J. Borrell,* Banos Viejos 5.2, *Barcelono.*

por la 6a sektoro, kiel ekstra D.K.-ano: K.do *David Sherriff,* 110 Kirkland Street, *Glasgow.*

Propagandaj metodoj

Longe mi jam pensis kiel mi agos por varbi anojn por nia SAT? Fine mi trovis ion. Mi presigis en la komunista taĝjurnalo artikolon en kiu mi komunikis, ke mi organizos skriban kurson por Venis pli ol 20 kursanoj. Ili sendas al mi koverton kun poŝtmarko. Mi hektografiis kaj forsendas la lecionojn en internacia kaj nacia traduko. Post transskribado la lernantoj retrosendas al mi miajn lecionojn, kaj samokaze ili denove sendas koverton kun poŝtmarko kaj sia nomo kaj adreso sur ĝi por novaj du lecionoj. Mi instruas senpage, sed nur al seriozaj kamaradoj. La rezultato estas bona. El ĉiuj anguloj de la landeto mi ricevis partoprenantojn, kiuj ne sciis, kiel lerni nian lingvon. Eĉ el Aŭstralio mi ricevis de holandano leteron en kiu li skribis, ke li legis mian severan admonon lerni esperanton kaj petis sendi al li lernilojn kaj vortaron. Oni eble povas sekvi la saman metodon kun eble pli brilaj sukcesoj. La SAT-anoj el diversaj landoj eble povos uzi mian metodon, sed *sperta* nacilingvano devos traduki la lecionojn en sia propra lingvo. — La kursanoj devas transskribi. la unuajn 4 lecionojn dufoje kaj la kursgvidanto ricevis siajn lecionojn kun kopio por kontroli. Kiam ili senerare kopiis, tiam mi skribis, ke la lernantoj devas nun unufoje transskribi la kurslecionojn. — Se oni praktikas same, sciigu min pri la spertoj.

SAT-ano 1972, Wormerveer (Nederlando).

Lunaĉarskij kaj Esperanto

En "Esperanto Hejme" (n.ro 1), eldonata en Kazanj ni legas:

"Dum ĉeestado de l'Popola Komisaro de Klerigado|de R.S.F.S.R., Lunaĉarskij en Kazanj, nia redakcia kunlaboranto kaj komitatano havis kun la Popola Komisaro konversacion pri la lingvo esperanto kaj pri rilato al ĝi de Komisario de Klerigado kaj de Komintern.

— Nia rilato al la unuspeca internacia lingvo esperanto — diris la Popola Komisaro — estas amikfavora. Al la okazinta en Leningrado kongreso de esp.istoj estis sendita de ni saluta telegramo. En la laboraj lernejoj estas permesita instruado de la lingvo esperanto kiel ne deviga lernobjekto. Ni ne malhelpas fondon de lernejoj kaj kursoj de la lingvo esperanto.

Same bondeziraj interrilatoj ekzistas inter esperanto kaj Komintern, inter anoj de kiu estas multe da esperantistoj.

Estus tre grave, se dum internaciaj kongresoj oni aplikus uuuspecan internacian lingvon, sed ankoraŭ ne sufiĉe multaj kamaradoj-kongresanoj parolas esperante."

Je fino de la konversacio, k.do Lunaĉarskij ekinteresiĝis pri esp.o-movado en Kazanj kaj volonte donis por nia gazeto jenan aŭtografon: 2./X. Kazanj

"Ĉio, kio interligas popolojn estas bono. Kreskado de internacionalo alkondukos al tiaj aŭ aliaj metodoj de reciproka komprenado. Mi kore deziras, ke laboro de esperantistoj plifaciligu tian procedon." *Lunaĉarskij.*

TRA LA KLASBATALO

En Rumanio regas la blanka teroro en plej akra formo. Nova "ordoleĝo" malpermesas anecon ĉe iu ajn proleta organizaĵo, ĉu en-, ĉu eksterlanda, je punminaco de 5—10 jara malliberejo. 500 kamaradoj estas arestitaj kaj dum esploroj kruele turmentitaj. Inter ili troviĝas S.A.T.-anoj. Aliajn ankoraŭ minacas la sama sorto. (S.A.T.-rap. el Rum.)

Japanio: Senlaboreco kreskas. Mono iom plimalvaloriĝis. Komunista partio nur ekzistas sekrete. La fondintoj estis arestitaj kaj baldaŭ estas juĝotaj. (S.A.T.-inf., Enazia A.B.C.)

Tokio, 5. dec.- Kdo. *Namba Disuke* (vidu: dua letero el Japanio en S. R. junio 1924) estis mortkondamnita 13. nov. Tiam li ekstarinte ekkriis: "Vivu Japana Komunista Partio, Vivu Proletariaro, Vivu Rusa Kom. Partio! Kaj vivu Internacio!" Apenaŭ li eldiris tiujn vortojn, li tuj estis deviĝita silenti de policistoj k. ĝendarmoj. Sekvanttagaj jurnaloj nenion pri lia diro skribis. Eĉ kelkaj raportis ke kdo. Namba pentis sian krimaĵon, kiam li estis kondamnita! (S.A.T.-rap.)

15./16. januaro okazis balotoj por prezidanteco de Finnlando. Finnaj komunistoj estis proponintaj kdon. *Matti Väisänen,* prezidanto de Lab. Landorganizacio de Finnlando. Lia profesio estas tajloro. Li estas enkarcerita, kondamnita de la burĝa juĝistaro je 6 jaroj, 8 mon., 7 tagoj da karcero, tial ke sub lia prezideco de Lab. landorganizacio, okazis en lando kelkaj laborhaltigoj. Kun miloj aliaj li estas nun en politika malliberejo en urbo Tammisaari, kies nomo pro la malliberejo en la lando estas pli ol sufiĉe konata. La balotpropono signifas proteston kontraŭ la de 1918 en lando furiozanta blanka teroro de finna burĝaro, per kiu pereis ĉ. 70000 laboristoj. (S.A.T.-rap. Helsinki).

Modela programo por SAT-grupoj

La programo de la "Laborista Esperanto Klubo", *London* (144, High Holborn, W. C. 1) *Januaro – Marto 1925* (presita sur poŝtkarto).

Jan-o	3.	Mono kaj ĝia uzado	*J. Floro*
„	10.	Studado pri Pasinteco	*W. Vincent*
„	17.	Roza Luxemburg kaj Liebknecht	*E. Yelland*
„	24.	Lenin	K.dino *Sujadinova*
„	31.	La arto de parolado	*E. Limouzine*
Feb-o	7.	Ŝaradoj	K.dino *Yelland*
„	14.	Historio	*J. Floro*
„	21.	Paroladetoj	*S. W. Brown*
„	28.	Aranĝota	K.do *Lucas*
Marto	7.	Sub la Rusa Registaro	*A. Atherton*
„	14.	Aranĝota	*J. Wright*
„	21.	Traduka Vespero	*R. Wood*
„	28.	Pri la Radio	*S. W. Brown*

Imitinde!

PROMENOJ KAJ PROMENETOJ SUR MARĜENOJ DE ESPERANTAJ GAZETOJ

(KLAĈAJ VORTOJ PRI FREMDAJ KORTOJ)

15. Kelkies dandeco aŭ Poincaré-Bismarck'a neŭtraleco

"Esp. Triumfonta" (n.o 212) laŭ informoj en "Le Matin" komunikas ke dum la lasta kongreso de danc-instruistoj en Bruxelles oni registris kiel novaĵon el Amsterdam "Esperanto-fokstroton". Mankas ĉe ni la duboj, ke meze de la neŭtrala esp.-movado troviĝas multaj dandoj, kiuj esp.on bezonas sole por dancado k. flirtado, k. ni plene konsentas kun la subtitolo metita de "ET" super la informo, ke la nova fokstroto estas "tio, kio ankoraŭ mankis ĝis nun" por ĝisfunda karakterizo de la neŭtrala movado. Tamen "neŭtraleco" de "ET" ne permesas al ĝi nure laŭdi aŭ nure mallaŭdi la novan inventon, do ĝi faras tion k. alion samtempe:

"Ni volonte vidus tiun ĉi fokstroton k. ni ne dubas, ke la multenombraj "entuziasmuloj" en nia movado ne maluzus la okazon por enkonduki ĝin en niajn rondojn. La nova danco kredeble por ni havas nur unu avantaĝon, ke ĝi diskonigas la vorton "Esperanto", sed laŭ kvalito ĝi nur devas esti registrata en la vicon de reklamtitoloj kiel: Bismarck-haringoj, Poincaré-raketoj ... ktp."

La sama neŭtraleco evidente tre multe ĝenis la ĉefredaktoron de l'nomita gazeto, kiam li estis verkanta longegajn impresojn pri sia kongresa, aŭ pli ĝuste, postkon, gresa vojaĝo tra duono de Eŭropo. Malgraŭ sia longecola privojaĝa raporto rakontas al ni precipe pri vidindaj konstruajoj k. naturbelaĵoj, pri hoteloj k. fervojaj vagonoj, pri prezoj de tagmanĝo en diversaj restoracioj, — pri vivaj homoj malmulte atentas la raportanto, krom eble pri almozuloj, ĉar ili tre multe tedis lin dum la vojaĝo. Estus tre malfacile konkludi el la raporto pri la vera stato de l'travojaĝitaj landoj k. pri la vera humoro de l'vojaĝinto, se . . . denove ne helpus lia emo al sonĝoj. Lacigita pro longa vojaĝo, nia vojaĝinto post hejmena reveno dolĉe ekdormas k. revivas sian vojaĝon ensonĝe. Kun granda amo k. zorgo li priskribas sian sonĝon, kiu

". . . komencis terure. Mi sonĝis, ke mi kuŝas en kabanaĉo, sur malseka pajlo, k. puloj, cimoj k. aliaj bestetoj turmentas min. K. apud mia lito sidas sorĉistinaĉo kun plej malbelaj trajtoj, kun longa hoka nazo k. kun araneaj fingroj. . . Poste aperis leonoj kun teruraj faŭkoj . . . La leonojn sekvas fiakristoj k. pakajoportistoj kun grandaj pugnoj k. minacaj rigardoj . . . Sed feliĉe jen aperas *Carabinieri* (policanoj el faŝista Italio) en frako k. blankaj gantoj."

Tiel en la sonĝo povas evidentiĝi la esenco de "neŭtraleco" burĝspirita: ĝi sopiras alvenon de policano el faŝista lando, kiu savos Eŭropon de puloj, cimoj, leonoj kun teruraj faŭkoj, kaj . . . de minacaj rigardoj de l'ekspluatatoj. . . .

Tiel stultigante la popolon per esperanto-fokstrotoj, metante esperanton en la saman vicon kun Bismarck-haringoj k. Poincaré-raketoj, niaj "samideanoj" en silento kulturas vere Poincaré-Bismarck'an "neŭtralecon".

Alia ulo el Moskvo.

RECENZEJO

Libroj

Oomoto, la nova spirita movado, Oomoto Fremdlanden-Propaganda Oficejo, Ajabe, Japanio. 40-paĝa propagandbroŝuro, formato 13×18 cm, prezo ne montrita.

Tiu broŝuro propagandas tre strangan religi-spiritan doktrinon. Post legado plifortiĝas la konvinko ĉe materialisto-marksisto, ke tiaj doktrinoj kaj libroj nur servas por konfuzi la homajn spiritojn, precipe la cerbojn de laborularo, por ilin kapti per misterajoj kaj "sanktajoj" kaj tiamaniere deturni de klara ideo de klasbatalo. — *N. B.*

Prospekto de Internacia Specimena Foiro de Lyon (2.—15. marto 1925). Ilustrita. Kun alvoko al esp.-istaj komercistoj.

Gazetoj

Represis artikolojn: *Le Droit du Peuple*, Lausanne, 8. 1. Blanka teroro en Hispanio (R. H. — S. 14), En Siberio (S. 9).

Enpresis div. notojn kaj art.: The Worker, Glasgow, 27. 12.; Workers Weekly, London, 26. 12.; Freiheit, Düsseldorf 22. 12, 3. 1. Industrial Solidarity, Chicago, 24. 12.

KORESPONDEJO

2798. Viaj artikoloj bone alvenis.

1972. Vian noton pri spertoj ni uzos en okazo de bezono. *N. B.*

3684. Via artikoleto estas certe presinda, sed ĝi nur ripetas, kion jam diris k.do Podkaminer. Sekve, tial ke materialo abundas, ni ne uzos vian manuskripton. — *E. L.*

3673. Mi sendis provekz. — *Adm.*

Abonigante vian gazeton, vi venkigas viajn ideojn.

Fragmentoj el "Dek jarojn en Persio"

17) *E. Rebrik*

La sorto de Kuĉik-Hano estis pli multe tragedia. Perdinte tutajn siajn amikojn kaj adeptojn li tute sola daŭrigis batalon kontraŭ ŝaha registaro. Sed malforta por tia batalo, li grade devis reiri kaj reiri komence en arbarojn, poste en montojn kaj fine forgesita kaj lasita de tutaj, li decidis ekiri en provincon de Azerbajdĵan, kie en tiu tempo komencis revolucia movado sub gvido de Simko. Sed iro vintre trans montoj kovritaj de neĝo sen kondukantoj transiris liajn fortojn, kaj unu tagon kozakoj trovis lin en montoj kunglaciiĝinta en kabano de paŝtistoj. Ili aportis lian kadavron en Reŝt. Tie oni dehakis lian kapon kaj sendis ĝin en Teheran donace al ŝaho. Honoro prezenti la kapon de Kuĉik-Hano al Ŝaho estis mandatita al Halu-Kurban.

En komenco de novembro tutaj traktadoj inter Halu-Kurban kaj ŝaha registaro estis finitaj. Ŝaha armeo okupis Enzeli kaj tutan provincon. Tiel finiĝis revolucio en Gilan. Cetere post Kuĉik-Hano sin trovis heredantoj en persono de Kibrit-Hano kaj Seid Djelal, kiuj provis daŭrigi la aferon de Kuĉik-Hano. Batalo de ŝaha registaro kontraŭ ili daŭris ankoraŭ preskaŭ unu jaron, kaj nur aŭtune 1922 ŝaha registaro deklaris pri plena trankviligo de provinco.

* * *

8. Esperanto en Persio

La ondo de Esperanto nur en 1914 alruliĝis ĝis la lando de Leono kaj Suno. En tiu ĉi jaro iu Bahmen Ŝidani — bahajano, sciiĝinte ke Estro de bahajanoj Abdul Baha rekomendis al siaj adeptoj lerni Esperanton, tuj komencis ĝin studi. Post kelkaj monatoj li jam ĝin sciis tiom bone, ke li decidis disvastigi ĝin inter siaj samreligiuloj — bahajanoj.

Post du jaroj da fervora laboro li havis pli ol 100 lernantojn kaj 5—10 spertajn instruistojn de Esperanto.

Post preskaŭ du jaroj t. e. en komenco de 1916 unu el rusaj bankoficistoj s.ro S. Resser ne sciante pri la esperanta movado en Teheran, kiun gvidis B. Ŝidani, ankaŭ komencis la propagandon de la internacia lingvo, instigata tamen de aliaj motivoj ol B. Ŝidani. Li ne sciis la persan lingvon kaj ofte pensis pri tia nenormala situacio, ke li, vivante en Persio, ne povas paroli kun la persoj.

Lia propagando havis sukceson, kaj li akiris 15—20 samideanojn, pri kio li skribis en kelkaj esperantaj gazetoj.

Preskaŭ en la sama tempo B. Ŝidani ankaŭ skribis al la redakcio de "Brita Esperantisto" pri sia propagando. Oni povas imagi miron de B. Ŝidani kaj S. Resser, kiam ili eksciis, ke en la sama urbo ekzistas aliaj samideanoj, kiujn ili ne konas. Komenciĝis la serĉado. Bedaŭrinde nek unu nek la alia sciis la adreson de sia samideano. Estis senditaj la petoj al redakcioj komuniki la adresojn, sed respondo ne venis. Eble en tia granda urbo, kia estas Teheran, ili longe ne trovus unu la alian, sed la okazo helpis.

Unu fojon, B. Ŝidani venis en la bankon, kie servis S. Resser, por aĉeti unu ĉekon por sendi monon al Moskva kontoro de jurnalo "La ondo de Esperanto".

La cetero estas komprenebla. En la sama tago okazis la interkonatiĝo de la ambaŭaj grupoj, kaj de tiam ili komencis labori kune.

En septembro de 1916 estis arangita granda esperanta festo kun tre diverstema programo. Pri la festo estis presita granda artikolo en granda gazeto "Asre Ĝadid" (Nova epoko).

En 1917 la centro de propagando estis transportita en urbon Kazvin, kien elveturis unu el plej fervoraj disĉiploj de B. Ŝidani Mohamed Labib. Li laboris ankaŭ inter bahajanoj, sed precipe inter virinoj kaj organizis grupegon de esperantistinoj. Tio estis grandega venko de Esperanto, ĉar persa virino nur en maloftaj okazoj ricevas klerecon. Kaj precipe grava kaj rimarkinda estas tio, ke du universalaj doktrinoj — bahajismo kaj Esperanto permesis al persa virino plilarĝigi sian mensan horizonton, kiu estas por ili fermita. Estis vidende, kun kia volonto novaj adeptinoj de Esperanto korespondadis esperante kun eksterlandaj gesamideanoj.

Por skribanto de tiuj ĉi linioj nur sola nomo de esperantisto malfermis la pordojn de persa "interieur" kaj permesis persone konatiĝi kun persa virino. Kiu scias bone persan vivon kaj morojn povas kompreni tiun ĉi venkon de lingvo, kiun, laŭ mia opinio, povos atingi en proksima estonto nenia alia doktrino aŭ movado, krom, povas esti, reformacio de religio.

Sennacieca Asocio Tutmonda

Asocia Sidejo: 23 Rue Boyer, Paris-XXe
Adm. Sekretariejo: Lerchner, Colmstr. 1, Leipzig-Stött.
poŝtĉeka n.ro 6835

OFICIALA INFORMILO

Celo: *Utiligi praktike la internacian lingvon Esperanto, por la klasaj celoj de la laboristaro tutmonda (vidi la Statuton).*

Jarlibro 1925. Kamaradoj! La tempo alproksimiĝas por la preparlaboroj de nia jarlibro. Estas necese, ke ĉiu estu preciza kaj senprokraste anoncu sin ĉe la administranto, por ke lia adreso aperu en la jarlibro. Car poste, kiam la materialo estas en la presejo, tiam estas tro malfrue, por ankoraŭ enmeti la postvenantajn adresojn. Ĉi-jare ni presigos ĉiujn adresojn; nur esceptojn ni faras ĉe tiuj k.doj, kiuj aparte deziras la ne-enpreson de sia adreso. Adm.

Korespondado. Kelkaj k.doj plendis ĉe la administracio, ke ili neniam ricevas respondon de la k.doj, al kiuj ili skribis por korespondi. Ja, kelkfoje ne estas miro. Same la administranto ricevis sciigojn, ke ekz. k.doj ĉerpas la adresojn el la Jarlibro kaj skribas al iu ajn. Ekz. en Kremenĉug eĉ subtenantaj membroj (kiuj tute ne scias esperanton) ankaŭ ricevis tiajn korespondpetojn. Ankoraŭfoje ni akcentas, ke la adresoj en la jarlibro neniam servas por korespondado, nur ĉe eksterordinaraj okazoj, kaj se oni aldonas la afrankon por respondo.

Reklamado. Kamaradoj! En viaj urboj, en via distrikto provu akiri anoncojn por "Sennaciulo" kaj speciale ankaŭ por la Jarlibro. Per tio ni povus plimalaltigi la elspezojn por niaj eldonajoj, kio treege fortigus nian financan bazon. La materialon por la reklamvarbado disponigas la Administracio.

Municio por SAT kaj ĝiaj organoj

Afriko: Dambe-Johannesburg, 4.62 mk. g. *Argentino:* Crniĉ-Mar del Plata, 2.80 pes. *Aŭstrio:* Plank-Salzburg, 10000 kr. *Belgio:* El la kongreskaso: 1 rbl. rus., 100 rbl. lat., 1 dol., 20 mk. finn., 10000 kr. aŭstr., 125 fr. bg, 15. 57 mk. g. (por eldonkooperativo). *Brazilo:* Albino Alves de Souza-Rio de J. 1 milr.; Gonwalves-Rio 1 milr. *Britio:* Exon-Birkenhead. 1.22 mk. g. *Francio:* Piron-Paris, 10 fr.; 1370 – 60 fr.; Rival-St. Etienne 4.15 fr. *Germanio:* Dehmel-Rüstringen 0.50 mk.; Goth-Waltersdorf 0.50 mk.; Scheidt-Kreuznach 0.50 mk. *Holando:* Rotterd. Lab. Klubo "L' Espero" 3 fl. *Italio:* 2757 – 6 lir. *Persio:* Rebrik-Teheran, 100 ffr. *Sovet-Unio:* Krolikov-Ilovajsk, 0.81 r.; Andreev, Barviŝ, Lublinski-Kremenĉug, po 0.50 r.

Adresŝanĝoj

La gek.doj en Leningrad nun kunvenas ĵaŭde kaj sabate 20 – 22 h.
K.do A. Schwenk, Hammerstr. 26, Essen (stratŝ.).
K.do M. Perlow, 2535, So. Sheridan St., Philadelphia-Pa. (stratŝ.).

Legu ankaŭ la informojn de Ekzek. Komisiono sur paĝo 6!

KORESPONDADO

TARIFO

Korespondado: Unu enpreso: Simpla dulinia anonco kostas 0,50 mk. or., ĉiu plia linio la samon.
Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.

MALLONGIGOJ: L = *letero.* PK = *poŝtkarto.* PI = *poŝtkartoj ilustritaj.* PM = *poŝtmarkoj.* bfl = *poŝtmarko sur bildflanko.* k.ĉ.l. = *kun ĉiuj landoj.* esp.ajo = *esperantaĵo.*

Ĉiuj petantoj pri korespondado havas **la devon, nepre respondi** almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

Argentino

K.do *Irenes Antonanzas,* Str. Gary, 2466, *Mar del Plata,* dez. koresp. pri anark. k. lab. movadoj, k. ĉ. l.

Belgio

Esperantista Lab. Aspiranta Grupo de Bruxelles, dez. koresp. kun simila grupo – k. ĉ. l. Adr.: *Alfred Van Gerfsom,* rue Gustave Defnet, 72, *St. Gilles-Bruxelles.*

Lab. Esp. Grupo serĉas por gelernantoj de dù kursoj gekorespondantojn el ĉ. l. Bonvolu skribi al k.do *P. Grignard,* Route de Stembert, 359, *Verviers.*

Bulgario

F.ino *Anka Prahova,* Poste restante, *Plovdiv,* kun gefraŭloj de ekster-eŭropaj landoj.

K.do *Srebru Petrov,* bankoficisto, *Egri-Dere,* Kirĝaliska-Okolia. pri divers. temoj, k. ĉ. l.

Ĉekoslovakio

K.do *Josef Schweinfurter,* Holleischen, 167, letzte Post *Holleischen,* b. Pilsen, pri sociologiaj k. statistikaj temoj, k. ĉ. l.

Francio

24-jara hungaro intencas mondvojaĝi bicikle. Kiuj dez. lin akompani, tiuj skribu al jena adr.: K.dino *Thereze Bartha,* 1 rue du Général Blaise, (Hotel Garde) *Paris, XI.* La vojaĝo komenciĝos en printempo 1925.

Germanio

K.do *Karl Schmauder,* Mercedesstr. 24, *Stuttgart-Untertürkheim,* dez. koresp. PI, PM, bfl, k. ĉ. l.
*K.dino *Linda Seifert,* Bismarckstr. 16, *Auerbach i. Vogtl.*
*K.dino *Else Riedel,* Obere Bahnhofstr. 43 „ „ „
*K.do *Erich Fischer,* Plauensche Str. 41 „ „ „
*K.do *Alfr. Marbach,* Rützengrünerstr. 29, *Rodewisch i. Vogtl.*
K.do *Max Zieles,* Buchenstr. 5, *Merscheid b. Ohligs,* FK, L, PI, PM, pri ĉ. temoj k. ĉ. l., certe resp.
"Deziras interŝanĝadon de PM, k. ĉ. l. Sendu unue." Adr.: *H. Wolfschmitt,* Klenzestr. 99, I. r., *München.*
* liberpensulaj, politikaj temoj L, PI, k. ĉ. l.

Litovio

K.do *Ŝ. Trejvas,* Pilies g-ve 13 Zydu Vaiku Namai, *Kaunas,* librotenisto de infanejo (labormetoda instruado) pri infanejoj, instruado, libereca movado, vegetaranismo, viv-k. socireformo, memedukado k. sim. temoj. Nur kun seriozuloj.

Sovet-Unio

12-a grupo de Ŝtataj Esperanto-Kursoj, Fundukleevskaja 32, kv. 23, *Kiev,* pri div. temoj kun ĉ. l.
K.do *Koblov Kesarj,* (studento, de Mez-Azia Universitato), Ĉimkentski trakt, 60, *Taŝkent,* Uzbekistan, pri div. temoj k. ĉ. l. L, PI, bfl. Preferas bildojn montrantajn popolajn morojn, kutimojn, vestojn, tipojn ktp.
K.dino *Tuljakova E. M.,* Prospekt K. Libknehta 63, lĝ. 15, *Leningrad,* dez. koresp. pri demandoj de sociala asekuro.
K.do *Rubin Petro,* Plehanovstr. 2, Soc. "Espero", *Leningrado,* dez. kor. k. ĉ. l. L, pri anarkismo, ateismo k. virina demando; kun germanoj volonte pri komisi-agenta laboro. Certe respondas.
K.do *Grigorjev, Viktor,* Goscirk, *Leningrado,* kun cirkaj laborantoj kaj fraŭlinoj. Certe respondas.
K.do *Serdjukov Aleksandro* kaj *Ejov Ivan,* Poŝtkesto 51, *Astrahan,* pri pentrarto, interŝ. PI, kopiojn de bildoj per leteroj. Ĉiam respondas.
K.do *Silova Varvara,* Poŝtkesto 51, *Astrahan,* PI, ĉiam respondas.
K.do *Radiŝĉev, M.,* Bjuro Peĉati Gosparohodstva, Kooperativnaja 11, *Nijni-Novgorod,* pri rivera transporto, L, k. ĉ. l.
K.do *P. Nikitin,* Kalanĉerskaja pl. 1, Krasnoprudski per 1/2 kv. 7, *Moskvo,* pri turismo, interŝ. fotojn, PK, PI.
Miaj korespondantoj atentu mian novan adreson: *Tuapse* (Kaŭkazo), Ul. Oktjabrskoj revolucii 3, Bazilo Belakov (SAT n.o 3935).
K.do *Bazilo Averin,* Poŝtkesto n.o 14, *Astrahan,* dez. interŝ. PM, kaj papermonon. Ne sendu german. kaj ĉehoslov. poŝtmarkojn! La sendajojn adresu: Upolnomoĉennomu Filatelii 1-a Tverskaja-Jamskaja, 3, *Moskvo,* por B. Averin (filat. bileto 165) Astrahan.

Svedio

Einar Adamson, redaktoro, Sveda Laborista Esperanto Asocio, *Göteborg, I,* dez. diversl. laboristgazetojn. Li sendas sved. esp. gazetojn rekompence. Korespondas per il. p.
Gustav Karlson, Madliden 1, *Skoftebyn Trollhättan,* dez. korespondi k. ĉ. l.
K.do *Gustas Jönsson,* P. R. *Hällefors,* PI, pref. k. ekstereŭropaj lertaj k.doj. Nepre resp.

Jarabono: **Argentino** 6 pesos; **Aŭstrio** 120000 kr.; **Belgio** 36 fr.; **Brazilo** 13 milr.; **Britio** 110 penc.; **Bulgario** 220 lev.; **Ĉekoslovakio** 60 kr. ĉ.; **Danio** 10 kr. d.; **Estonio** 650 mk.; **Finnlando** 70 mk.; **Francio** 35 fr. fr.; **Germanio** 8 mk. or.; **Hispanio** 13 peset., **Hungario** 8 kr. or.; **Italio** 36 lir.; **Japanio** 4.50 jen; **Jugoslavio** 130 din.; **Litovio** 16 lid.; **Nederlando** 6 guld.; **Norvegio** 14 kr. norv.; **Polio** 8 zlot.; **Portugalio** 40 esk.; **Rumanio** 350 lej.; **Rusio** 4 rubl. or.; **Svedio** 8 kr. sved.; **Svisio** 10 fr. svis.; **Usono** 2.50 dol. — **Ankaŭ 1/4 jare abonebla.**

Presejo: UNS-PRODUKTIVGENOSSENSCHAFT, LEIPZIG